

**WET van .....,
ter uitvoering van artikel 72
onder c van de Grondwet met betrekking
tot afkondiging van de burgerlijke
uitzonderingstoestand in verband met de
COVID-19 pandemie
(Wet Uitzonderingstoestand COVID - 19)**

ONTWERP

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat - in verband met het tegengaan van ongecontroleerde verspreiding in Suriname van het SARS-CoV-2 virus dat de volksgezondheid, veiligheid en economie van Suriname ernstig in gevaar zal brengen - ter uitvoering van artikel 72 van de Grondwet, het noodzakelijk is de burgerlijke uitzonderingstoestand af te kondigen en buitengewone maatregelen te treffen;

Heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, bekrachtigd de onderstaande wet:

Uitzonderingstoestand

Artikel 1

1. Voor het grondgebied van de Republiek Suriname wordt in verband met de COVID-19 pandemie, de burgerlijke uitzonderingstoestand afgekondigd.
2. De burgerlijke uitzonderingstoestand blijft van kracht voor een termijn van drie maanden, tenzij door De Nationale Assemblée deze termijn eenmaal voor maximaal dezelfde duur wordt verlengd. In het besluit tot verlenging wordt de datum, waarop de uitzonderingstoestand eindigt, vermeld.

COVID-19 Crisis Management Team en Maatregelen

Artikel 2

1. Door de President wordt onverwijld na afkondiging van de uitzonderingstoestand een "COVID-19 Crisis Management Team" ingesteld waarin zitting hebben:
  1. de Vice-President van de Republiek Suriname, de directeuren van het Directoraat Nationale Veiligheid, het Ministerie van Justitie en Politie, het Ministerie van Volksgezondheid, een vertegenwoordiger van het Nationaal Coördinatie Centrum voor Rampenbeheersing (NCCR);
  2. de Directeur van het Ministerie van Volksgezondheid;
  3. de Directeur van het Academisch Ziekenhuis Paramaribo;
  4. de voorzitter van de door de minister van Volksgezondheid onmiddellijk na afkondiging van de uitzonderingstoestand in te stellen Epidemiologische crisiscommissie bestaande uit tenminste 5 Surinaamse epidemiologen;
  5. twee Surinaamse infectiologen en een clinicus.

Algemene buitengewone maatregelen en voorzieningen

Artikel 3

1. De Regering kan, in verband met de afkondiging van een uitzonderingstoestand vanwege COVID-19, in relatie tot de specifieke dreiging, de ernst van de dreiging of crisis alsmede in verband met de bescherming van de volksgezondheid of de algemene veiligheid van burgers en de directe gevolgen hiervan:

a. de volgende maatregelen nemen:

(1). het aanwijzen van gebouwen, terreinen en andere gelegenheden die niet op dat moment in gebruik zijn voor bewoning, bedrijvigheid of sociale activiteiten en niet zijnde woonhuizen, voor het scheppen van quarantaine faciliteiten, noodvoorzieningen voor isolatie van patiënten en noodziekenhuis voorzieningen; ingeval het betreft gebouwen kan de eigenaar of belanghebbende na beëindiging van de uitzonderingstoestand tegen kostprijs worden vergoed voor het gebruik van voornoemde faciliteiten, waartoe door de Regering een verklaring wordt afgegeven;

(2). het geven van richtlijnen aan of verplichten van burgers, bedrijven, instituten en organisaties met betrekking tot hun bewegingsvrijheid en hun sociaal-maatschappelijke en economische activiteiten, welke maatregelen specifiek gericht moeten zijn op aanpak c.q. het voorkomen of minimaliseren van de verspreiding van het SARS-COV-2 virus alsmede de gevolgen hiervan.

b. de volgende voorzieningen treffen:

1. het bieden van financiële- en materiele ondersteuning aan burgers en bedrijven die door gedwongen stopzetting van bedrijfsactiviteiten in verband met de preventie van de verspreiding van COVID-19, hun inkomen verliezen of hun inkomen sterk zien verminderen;

2. het zorgen voor de noodzakelijke financiële middelen die de gespecialiseerde medische instituten en organisaties nodig hebben voor een optimale beheersing en bestrijding van de COVID-19 epidemie;

3. andere in het kader van de COVID-19 epidemie noodzakelijk gebleken voorzieningen in verband met de veiligheid, gezondheid, economische en financiële omstandigheden van burgers.

2. De specifieke maatregelen welke worden getroffen in het kader van deze wet worden per presidentiele resolutie vastgesteld, na schriftelijk advies of op verzoek van het COVID-19 Crisis Management Team.

3. De Regering informeert de in verband met de covid-19 uitzonderingstoestand door De Nationale Assemblée ingestelde Parlementaire Crisis Commissie, al dan niet via de voorzitter van voornoemde commissie op regelmatige basis omtrent het verloop en de aanpak van de afgekondigde uitzonderingstoestand.

Informatie en voorlichting gedurende de Covid-19 uitzonderingstoestand

Artikel 4

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 3 treft de Regering maatregelen en voorzieningen met betrekking tot de informatievoorziening naar de samenleving om te garanderen dat burgers in verband met de COVID-19 epidemie, tijdig correcte informatie ontvangen.

2. Met betrekking tot het bepaalde in lid 1 zijn houders van uitzendvergunningen van welke aard dan ook, verplicht om uitzending te garanderen van de door de Regering aan de burger te geven informatie en instructie, **betreffende de optimale beheersing en bestrijding van de COVID-19 epidemie** op de daarvoor door de Regering bepaalde tijden.

3. De Regering is bevoegd maatregelen te treffen ten aanzien van degenen die over covid-19 onjuiste berichten of voor de samenleving gevaarlijke informatie verspreiden, verband houdende met **de COVID-19 epidemie**, mede met het doel deze berichtgeving te voorkomen, onverminderd de toepasselijkheid ter zake van het Wetboek van Strafrecht en overige wettelijke regelingen.

Covid-19 Noodfonds

Artikel 5

1. Door de Regering wordt een noodfonds ingesteld, waaruit specifiek de maatregelen voor de preventie en bestrijding van covid-19 alsmede de gevolgen daarvan, mede zoals bedoeld in artikel 3 lid 2 onder b kunnen worden gefinancierd.

2. Het noodfonds heeft tot doel mede zorg te dragen voor de financiering van de kosten in verband met de voor de Covid-19 epidemie te treffen maatregelen en voorzieningen, alsmede het op richtige wijze kanaliseren en beheren van de verkregen nationale en internationale middelen ten behoeve van de aanpak van de crisis.

3. De middelen van het noodfonds bestaan uit:

a. overheidsbijdrage;

b. donaties en schenkingen van nationale en internationale organisaties ten behoeve van de controle van de Covid-19 epidemie

c. andere legaal verkregen inkomsten.

4. Het bestuur van het noodfonds bestaat ten minste uit afgevaardigden van het Ministerie van Financiën, het Ministerie van Binnenlandse Zaken en het ministerie van Volksgezondheid. Bij presidentiële resolutie kunnen nog twee bestuursleden worden benoemd, na overleg met de SER.

5. De Rekenkamer van Suriname krijgt maandelijks afschrift van de uitgaven. Afsluiting van het noodfonds vindt plaats nadat alle uitgaven zijn gedaan en door de accountant en de Rekenkamer zijn gecontroleerd. De Comptabiliteitswet is van toepassing op de besteding van de gelden uit het noodfonds en de noodvoorzieningen.

6. Bij of krachtens staatsbesluit worden met betrekking tot het noodfonds nadere regels vastgesteld.

Financiering

Artikel 6

1. Het bepaalde in artikel 14 van de Comptabiliteitswet 2019 betreffende de noodreserve vindt, met betrekking tot deze uitzonderingstoestand toepassing voor de financiering van de eveneens in die wet genoemde volgende gevallen:

- a. zwaar menselijk lijden of veroorzaakte materiele, economische of milieuschade, die leidt, of waarschijnlijk zal leiden, tot het verlies van wezenlijke diensten die noodzakelijk zijn om aan de menselijke basisbehoeften te voldoen of die leidt tot ernstige schade aan het milieu;
  - b. omstandigheden waarbij de bestrijding niet kan worden gefinancierd uit de begrotingsmiddelen of andere bronnen van financiering, en die een dwingende behoefte scheppen aan financiering die in het algemeen belang verstrekt moet worden.
  - c. vanwege het ontbreken van de in lid 1 van artikel 14 van de Comptabiliteitswet genoemde noodreserve kunnen in afwijking van de Bankwet en de Wet op de Staatsschuld, zowel extra voorschotten als externe financiering worden aangeaan, uitsluitend voor het voorzien in de gevallen als genoemd in lid 1.
2. Voor de toepassing van het bepaalde in lid 1 moet conform artikel 14 van de Comptabiliteitswet de spoedeisende, onvermijdelijke en onvoorzienbare uitgavenbehoefte voldoen aan de volgende criteria:
- a. er moet sprake zijn van een wezenlijke behoefte die niet kan worden uitgesteld tot toekomstige begrotingsjaren zonder het algemene belang te schaden;
  - b. er is geen toereikende voorziening voor de behoefte in de jaarbegroting;
  - c. de behoefte kan niet worden gefinancierd met behulp van de bepalingen inzake de herverdeling van middelen conform artikel 14 van de Comptabiliteitswet.
3. Alle uitgaven die worden bekostigd in deze Covid-19 uitzonderingstoestand moeten worden overgedragen aan de betreffende begrotingen van de ministeries en zijn onderworpen aan de richtlijnen door de minister vast te stellen, die gelden voor het beheer en de rapportage van andere uitgaven.
4. De Minister informeert De Nationale Assemblée en de Rekenkamer door middel van de verslagen zoals in de Comptabiliteitswet aangegeven.

Handhaving en sancties

Artikel 7

1. Overtreding of niet naleving, **evenals medewerking aan de overtreding of niet naleving** van de krachtens deze wet gestelde verboden, verplichtingen of maatregelen of gegeven voorschriften, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste zes maanden en geldboete van de derde categorie, hetzij met een van beide straffen.
2. De feiten strafbaar gesteld in lid 1 zijn overtredingen.
3. Het bepaalde in lid 1 laat onverlet de toepassing van handhavingsmaatregelen en bevoegdheden, alsmede de toepassing van sancties ingevolge het Wetboek van Strafrecht en andere toepasselijke wettelijke regelingen.

Slotbepaling

Artikel 8

1. Deze wet wordt aangehaald als: Wet Uitzonderingstoestand COVID-19.
2. Zij wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
3. Zij treedt na haar afkondiging onmiddellijk in werking.
4. De Minister van Justitie en Politie, de Minister van Binnenlandse Zaken en de Minister van Volksgezondheid zijn belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de 2020

DESIRÉ D. BOUTERSE

**WET van .....,
ter uitvoering van artikel 72
onder c van de Grondwet met betrekking
tot afkondiging van de burgerlijke
uitzonderingstoestand in verband met de
COVID-19 pandemie
(Wet Uitzonderingstoestand COVID - 19)**

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Algemeen

In maart 2020 heeft de Wereld Gezondheids Organisatie (WHO) de uitbraak van COVID-19 tot een pandemie uitgeroepen. Deze wereldwijde epidemie heeft reeds vele mensenlevens geëist en het is gebleken dat slechts met uitzonderlijke maatregelen nationaal en internationaal de epidemie enigszins kan worden bedwongen. In landen waar maatregelen niet op tijd zijn genomen dan wel niet voldoende zijn geweest, is het gezondheidssysteem compleet overweldigd door het aantal ernstige zieken. Die landen ervaren een diepe sociaal maatschappelijke crisis en desastreuze gevolgen voor de economie. Zelfs in rijke landen zijn goed functionerende zorgsystemen niet adequaat toegerust gebleken om het groot aantal patiënten te verzorgen in een ongebreidelde epidemie.

De maatregelen die in staat zijn de uitbraak van COVID-19 door verspreiding van het SARS-CoV-2 virus te vertragen of te beperken, hebben ernstige gevolgen voor de economie van alle landen en de mogelijkheden van grote groepen burgers om in hun levensonderhoud te voorzien. Het is daarnaast ook onduidelijk hoe lang deze ramp zal duren.

Het Internationaal Monetaire Fond (IMF) heeft aangekondigd dat door de uitbraak van de COVID-19 pandemie, de wereldeconomie in een recessie belandt die gelijk is of erger aan de financiële crisis van 2009. Wereldwijd hebben restricties en lockdowns ervoor gezorgd dat de economische activiteit in vrijwel alle landen sterkt verminderd is, met faillissementen en ontslagen tot gevolg.

Voor Suriname heeft deze ziekte reeds negatieve gevolgen gehad, nadat er vanaf 13 maart 2020 na een medisch onderzoek de eerste persoon positief werd bevonden voor COVID-19. De Regering van Suriname heeft hierna onmiddellijk de toegang tot Suriname gesloten en enkele andere maatregelen getroffen om de ongecontroleerde verspreiding van het virus onder de bevolking te beperken. Het is echter gebleken dat maatregelen die de Regering kan treffen conform de geldende wetgeving, niet voldoende of niet afdwingbaar zijn om ongecontroleerde verspreiding van het COVID-19 onder de bevolking (meer bekend als community spreading) te voorkomen.

Een ongecontroleerde verspreiding van het virus zal, gezien de grote mate van besmettelijkheid en de percentages ernstige zieken en doden die het veroorzaakt, voor Suriname rampzalig zijn, omdat de gezondheidsinstellingen niet in staat zullen zijn om een groot aantal patiënten op te vangen en adequaat te behandelen.

Gelet op het voorgaande is het noodzakelijk dat de Regering ter bescherming van de bevolking voor geheel Suriname krachtens artikel 72 van de Grondwet de burgerlijke uitzonderingstoestand afkondigt.

B. Artikelgewijs

(1). Artikel 1

Het bepaalde in artikel 1 betreft de afkondiging van de burgerlijke uitzonderingstoestand, welk uitzonderingstoestand van toepassing is voor geheel grondgebied van Suriname (lid 1) en ingaat bij de inwerkingtreding van deze wet. Benadrukt dient te worden dat de afkondiging van deze uitzonderingstoestand bedoeld is tot het treffen van buitengewone maatregelen in verband met de aanpak van de COVID-19 pandemie, zoals reeds in het algemeen deel uiteengezet.

De inschatting is dat binnen een periode van 3 (drie) maanden de crisissituatie zich normaliseert, hetgeen de reden is de uitzonderingstoestand voor een termijn van drie maanden af te kondigen. Echter wordt er rekening gehouden van een eventuele uitloop mogelijkheid. Daarbij kan door De Nationale Assemblée deze termijn eenmaal voor maximaal dezelfde termijn worden verlengd. De verlenging door De Nationale Assemblée kan dus tot maximaal drie maanden belopen, afhankelijk van de noodzaak daartoe. In het besluit tot verlenging wordt de datum waarop de uitzonderingstoestand eindigt vermeld, zulks is met name van belang indien de uitzonderingstoestand voor een kortere periode dan drie maanden wordt verlengd.

(2). Artikel 2

Deze wet voorziet na afkondiging van een uitzonderingstoestand in de instelling door de President van een speciale Crisis Management Team (COVID-19 Crisis Management Team), die in ieder geval speciaal tot taak heeft de aanpak van de specifieke uitzonderingstoestand of crisis. De instelling van de speciale crisis team geschiedt onmiddellijk na de afkondiging van een uitzonderingstoestand. Voor wat de benaming van het team betreft is ingevolge artikel 2 voor deze specifieke uitzonderingstoestand gekozen voor "COVID-19 Crisis Management Team".

Ten aanzien van de bemensing van het crisis team hebben in ieder geval zitting functionarissen die met betrekking tot deze specifieke crisis een speciale betrokkenheid hebben. Dat zijn in ieder geval de Directeuren van het Ministerie van Volksgezondheid en van het Academisch Ziekenhuis Paramaribo, en voorts specifieke ter zake deskundigen (epidemiologen en infectiologen)(artikel 2 lid 1 onder a).

(3). Artikel 3.

Artikel 3 geeft de grondslag voor de in verband met de aanpak van deze uitzonderingstoestand door de Regering te treffen specifieke buitengewone maatregelen en voorzieningen. Deze maatregelen en voorzieningen zijn gericht op de aanpak van deze specifieke uitzonderingstoestand. Gelet ook op de aard van deze buitengewone omstandigheid is gekozen die bevoegdheid te leggen in handen van de Regering.

Artikel 3 lid 1 onder a geeft in grote lijnen de door de Regering gedurende de uitzonderingstoestand te treffen maatregelen, maar geeft tegelijkertijd de begrenzing aan van de uitoefening van die

bevoegdheid. De door de Regering te treffen maatregelen zijn specifiek gericht op de aanpak c.q. het voorkomen of minimaliseren van de verspreiding van de SARS-COV-2 virus. De te treffen maatregelen betreffen, gelet op de aard van de crisis, op de eerste plaats het scheppen van onder meer quarantaine faciliteiten, noodvoorzieningen voor isolatie van patiënten en ziekenhuisopname (lid 1 onder a sub 1)

Op de tweede plaats is voor de aanpak van deze specifieke crisis van belang dat aan burgers, organisaties en bedrijven op de aanpak van deze specifieke crisis richtlijnen worden gegeven en verplichtingen worden opgelegd. Deze richtlijnen en verplichtingen aan burgers, bedrijven, instituten en organisaties zullen betrekking hebben op met name hun bewegingsvrijheid en hun sociaal-maatschappelijke en economische activiteiten (lid 1 onder a sub 2). Deze maatregelen zijn eveneens specifiek gericht op de aanpak c.q. het voorkomen of minimaliseren van de verspreiding van de SARS-COV-2 virus. Benadrukt dient te worden dat deze maatregelen die betrekking hebben op burgers, organisaties en bedrijven in ieder geval op een behoorlijke manier aan hen kenbaar moeten worden gemaakt.

Artikel 3 lid 1 onder b sub a en b voorziet in de door de Regering te treffen voorzieningen gedurende deze COVID-19 uitzonderingstoestand en betreffen onder meer het bieden van financiële- en materiele ondersteuning aan burgers en bedrijven die in verband met de preventie van de verspreiding van COVID-19 gedwongen worden tot stopzetting van bedrijfsactiviteiten. De voorzieningen betreffen eveneens het financieel ondersteunen van gespecialiseerde instituten en organisaties voor een optimale beheersing en bestrijding van de COVID-19 epidemie.

(4). Overige bepalingen

Ten aanzien van de handhaving van voornoemde maatregelen van artikel 3 lid 1 onder a sub 1 is in artikel 7 uitgegaan van de strafrechtelijke handhavingssystematiek. Daarbij worden de overtredingen of niet naleving van de krachtens artikel 3 lid 1 onder a sub 1 gestelde verboden, verplichtingen of maatregelen of van de gegeven voorschriften gestraft met hechtenis van ten hoogste zes maanden en geldboete van de derde categorie, hetzij met een van beide straffen. Voornoemde strafbare feiten worden gecategoriseerd tot de overtredingen sector.

Paramaribo, de..... 2020

DESIRE D. BOUTERSE